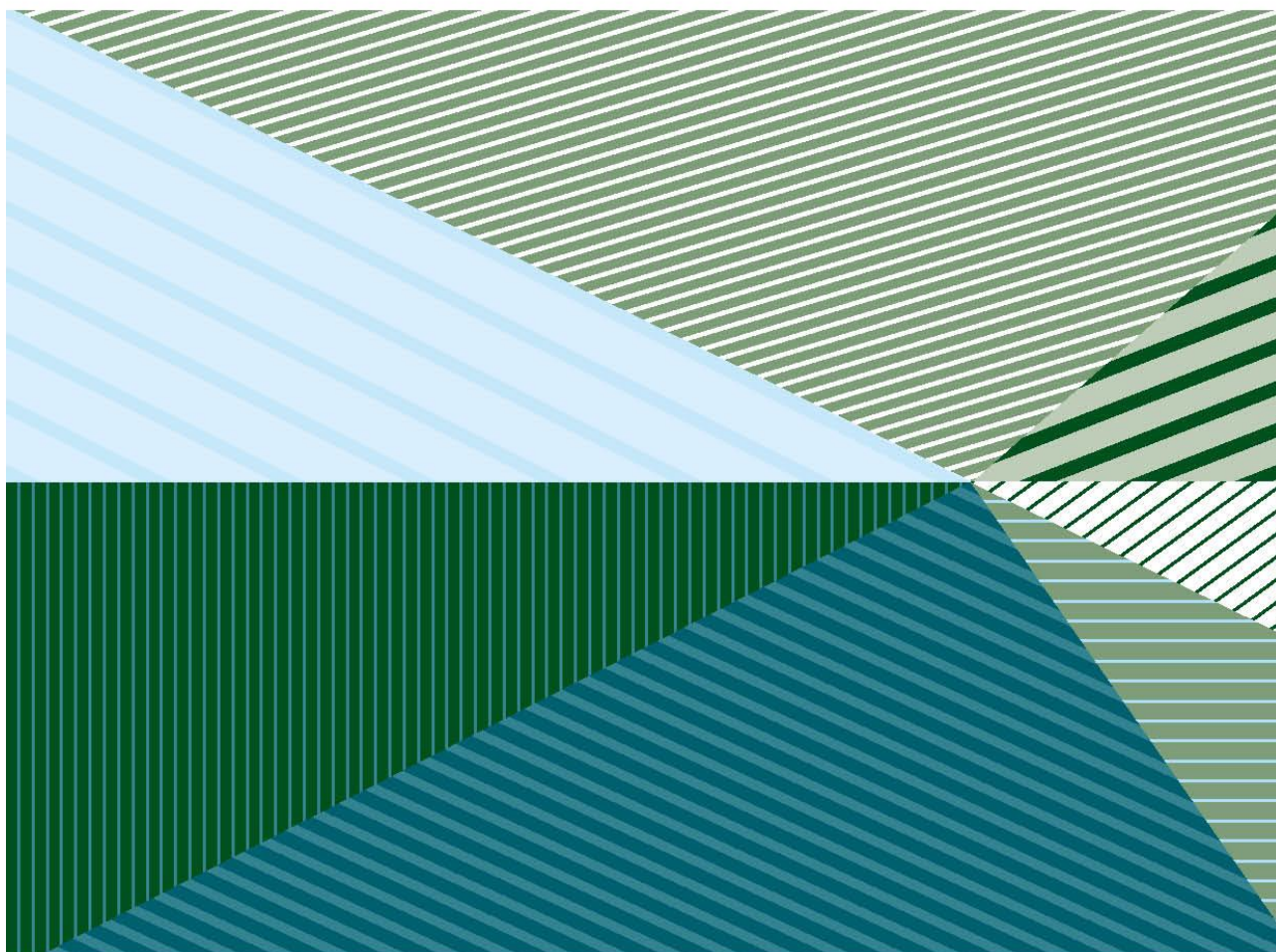

PROGNOSE FOR KVÆGBRUGETS ØKONOMISKE RESULTATER 2015-2017

Januar 2016

SAMMENDRAG

Denne prognose ser på udviklingen i malkekvægbedrifternes økonomi fra 2014 til 2017.

Malkekvægbedrifterne er høj grad specialiseret i mælkeproduktion, og derfor er bedrifternes økonomiske resultater dybt afhængige af udviklingen i mælkeprisen. I 2014 var prisen på mælk næsten 3 kr. pr. kg. Det medførte flotte driftsresultater på bedrifterne uanset deres størrelse og driftsform.

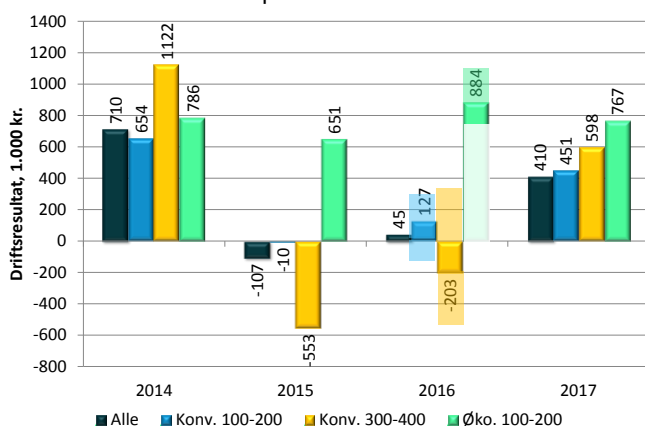
I 2015 var mælkeprisen 65 øre lavere pr. kg mælk sammenlignet med året før. For stort udbud i forhold til efterspørgslen var årsagen. Det voldsomme fald i prisen på mælk kan aflæses direkte på de konventionelle bedrifters driftsresultat i 2015. Dette ventes således at falde fra 710.000 kr. i 2014 til minus 10.000 kr. i 2015 på bedrifter med 100-200 køer. Et fald på over 700.000 kr. Faldet ventes at blive endnu større på de store bedrifter med 300-400 køer. Her ventes et fald fra 1.122 mio. kr. i 2014 til minus 553.000 kr. i 2015. En nedgang i indtjeningen på 1,675 mio. kr.. Faldet i indtjeningen havde været større, hvis ikke producenterne samtidig havde øget køernes ydelse markant.

De økologiske bedrifter har også oplevet et fald i mælkeprisen fra 2014 til 2015, men modsat markedet for konventionel mælk, har markedet for økologisk mælk været præget af for lille udbud i forhold til efterspørgslen. Det førte i 2015 til flere stigninger i det økologiske tillæg. Således var økologitillægget 34 øre højere pr. kg mælk i 2015 end i 2014. Det er forklaringen på, at de økologiske bedrifter nok forudses at få en nedgang i driftsresultatet i 2015, men ikke i samme størrelsesorden som de konventionelle bedrifter. Driftsresultatet på de økologiske bedrifter med 100-200 køer ventes at falde fra 786.000 kr. i 2014 til 651.000 kr. i 2015.

Malkekvægbedrifternes indtjening afhænger umådelig meget af udviklingen i prisen på mælk, som stort set er umulig at forudsæ selv på kort sigt. I nærværende prognose antages, at der nok sker en mindre bedring i markedet, men ikke en dramatisk forbedring i 2016. Det er årsagen til, at de konventionelle bedrifters driftsresultat ventes at blive lav i 2016. De økologiske bedrifter har derimod udsigt til en fremgang i driftsresultatet, idet det forventes, at økologitillægget forbliver på et højt niveau.

Den store usikkerhed omkring mælkeprisen gør, at forventningerne til indtjeningen i 2016 skal tages med et stort gran salt. Selv mindre ændringer i mælkeprisen kan flytte bedrifternes indtjening mange tusinde kroner. Dette er illustreret i figur 1, som viser udviklingen i indtjeningen og for 2016 også betydningen af en ændring i mælkeprisen på plus 15 øre henholdsvis minus 10 øre pr. kg.

I skrivende stund er det umuligt at give et bud på bedrifternes økonomi i 2017. Resultaterne viser derfor først og fremmest, hvordan bedrifternes økonomi kan se ud ved mere langsigtede prisforhold. Det er særdeles vigtigt at understrege, at det aktuelle prisniveau på mælk anses for at være væsentligt under det normale niveau. Store udsving i prisen er et blivende vilkår for mælkeproducenterne.

Figur 1. Driftsresultat for malkekvægbedrifter.

KONTAKTPERSONER:

Navn	Chefkonsulent Susanne Clausen	Seniorkonsulent Jannik Toft Andersen
T	+45 87 40 53 07	+ 45 87 40 53 05
M	+45 30 92 17 15	
E	suc@seges.dk	jta@seges.dk

Indhold

SAMMENDRAG	2
Prognoseresultater for gennemsnitsbedrifterne	5
Konventionelle bedrifter med 100-200 køer	5
Konventionelle bedrifter med 300-400 køer	6
Økologiske bedrifter med 100-200 køer	7
PROGNOSERESULTATER FOR DEN BEDSTE TREDJEDEL AF BEDRIFTERNE	9
INVESTERING OG GÆLD	10
FØLSOMHEDSBEREGNINGER	11
Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger	12
Bilag 2: Datamateriale og definitioner	15
Bilag 3: Konsekvenser af øget tilførsel af kvælstof	16

INDLEDNING

I forhold til tidligere prognoser er bedriftsstørrelsen ændret. Der ses nu på en bedrift med mellem 100-200 køer henholdsvis 300-400 køer.

I forhold til september-prognosen 2015 er der følgende ændringer i forudsætningerne for 2016:

- Effekterne af den nye landbrugspakke er indregnet i resultatet (se bilag 3)
- Mælkeprisen for 2016 er justeret op med 4 øre pr. kg
- Prisen på udsætterkøer er justeret ned 56 øre pr. kg i 2016
- Prisen på foderbyg er justeret op med 8 øre, mens prisen på sojaskrå er justeret ned med 4 øre pr. kg
- Renteniveau inkl. rentemarginaler og bidragssatser er stort set uændret
- Datagrundlaget er endelig vægtede regnskaber for 2014
- I 2015 er stigningen i mælkeydelse 3 pct. for konventionelle og 4 pct. for økologerne. Stigningerne i mælkeydelse er med udgangspunkt i opgørelserne fra Ydelseskontrollen
- Stigningen i mælkeydelsen i 2016 og 2017 er sat til 2 pct. for både konventionelle bedrifter og økologer.

Det antages derudover, økologitillægget i gennemsnit vil være 111 øre pr. kg i 2016., mens tillægget i 2017 er sat til 80 øre pr. kg.

Ændringen i datagrundlaget fra foreløbige vejede resultater for 2014 til endeligt vejede data betyder, at den gennemsnitlige bedrift har 165 køer og 157 ha i 2014. Det er 6 køer færre end forudsat i september-prognosen.

Ændringerne i prisforventningerne til mælk, oksekød og foder medfører ikke store ændringer i bedrifternes økonomiske resultat. Værdien af kvæg til levebrug er steget fra primo 2015 til ultimo 2015. Det betyder, at der er en forholdsvis stor positiv værdiændring i resultatet for 2015. Værdiændringen har ikke betydning for bedrifternes likviditet.

Pr. ko er kapacitetsomkostninger og finansieringsomkostninger i 2015 på niveau med september-prognosen.

I resultatet for 2015 indgår superafgiften som følge af overskridelse af mælkekvoten i det sidste kvoteår. Producenterne har haft mulighed for at dele afgiften over 3 år (2015, 2016 og 2017). Regnskabsmæssigt indgår hele afgiften imidlertid i 2015. EU's krisepakke indebærer udbetaling af ca. 60 mio. kr. til mælkeproducenterne i 2016. Præcis, hvordan pengene udbetales, vides ikke. I prognosen er antaget, at disse udbetales pr. kg mælk.

Investeringerne i forhold til 2014 er blevet justeret en anelse ned, så investeringerne i produktionsanlægget (bygninger, maskiner og inventar) matcher afskrivningerne i 2016. Den meget pressede indtjening vil tale for et endnu lavere investeringsniveau, men på grund af kvoternes afvikling, og muligheden for at opnå moderniseringsstøtte, forventes investeringer at være på et niveau, hvor kapitalapparatet holdes ved lige. Resultaterne er ikke korrigeret for støtten til investeringerne. Det betyder, at væksten i gælden og finansieringsomkostningerne kan være vurderet for højt.

Prognosen rækker frem til og med 2017. På nuværende tidspunkt er det umuligt at forudsige udviklingen så langt frem. Der skal derfor tages et stort forbehold i forhold til resultaterne for 2017. De viste resultater for 2017 skal mere ses som et skøn på, hvordan resultaterne vil se ud ved langsigtede prisforhold, snarere end det er en prognose for 2017.

I 2014 resultatet indgår der tab/gevinst på finansielle forretninger. De viste resultater for 2015, 2016 og 2017 inkluderer ikke eventuelle tab på finansielle forretninger. Disse vil i nogen grad forekomme, men er umulige at kvantificere på nuværende tidspunkt. Det skal der tages højde for ved vurderingen af resultaterne i disse år.

Prognoseresultater for gennemsnitsbedrifterne

Konventionelle bedrifter med 100-200 køer

Tabel 1 viser det opnåede driftsresultat i 2014 for malkekvægbedrifter med 100-200 køer. Ligeledes er vist forventning til resultaterne i 2015 og 2016 samt et skøn for resultatet på det mere lange sigt.

Tabel 1. Resultatopgørelse i 1.000 kr. for konventionelle bedrifter med 100-200 køer

	2014	2015*	2016*	2017*
<i>Produktion:</i>				
Antal vejet	1.356			
Årskøer	144	147	150	153
Mælkeydelse pr. årsko	9.672	9.962	10.161	10.365
Hektar	142	144	149	152
	1.000 kr.			
Bruttoudbytte	5.787	5.312	5.654	6.247
Heraf kvæg	4.386	3.897	4.133	4.660
Stykomkostninger	-2.769	-2.987	-3.062	-3.221
Heraf kvæg	-2.447	-2.673	-2.702	-2.812
Dækningsbidrag	3.018	2.325	2.592	3.027
Heraf kvæg	1.939	1.224	1.431	1.848
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.543	-1.589	-1.669	-1.739
Afskrivninger m.m.	-540	-536	-533	-532
Resultat af primær drift	935	200	390	755
Afkoblet støtte	465	467	472	474
Finansieringsudgifter i alt	-746	-678	-735	-778
Driftsresultat	654	-10	127	451
Heraf værdiændringer, kvæg	-38	97	0	0
Heraf værdiændringer, mark	-7	2	3	0
Likviditet før investeringer	849	216	415	614
	2014	2015*	2016*	2017*
	1.000 kr.			
Realiserede gev./tab i alt	-55	?	?	?
Heraf real. gev./tab gæld	-9	?	?	?
Heraf real. gev./tab finansaktiver	-47	?	?	?

De konventionelle malkekvægbedrifter med 100-200 køer opnåede i 2014 et driftsresultat på 654.000 kr. i gennemsnit. Det ses, at der i 2014 var negative værdiændringer på 38.000 kr. Driftsresultatet eksklusive værdiændringer var således 692.000 kr. Samtidig opnåede bedrifterne en positiv likviditet før investeringer på 849.000 kr.

Mælkeprisen er faldet med 65 øre pr. kg mælk fra 2014 til 2015, og det er den væsentligste årsag til det voldsomme fald i bedrifternes driftsresultat fra 2014 til 2015. I 2015 ventes driftsresultatet at blive minus 10.000 kr. Som tabellen også viser, har der været positive værdiændringer som følge af stigende priser på kvæg til levebrug. Ses der bort fra disse værdiændringer, bliver driftsresultatet minus 107.000 kr. i 2015. Hvis der skal peges på et lille lysglimt, må det være, at likviditeten fra driften og efter regulering for private udtræk trods alt er positiv - nemlig 216.000 kr., omend dette ikke var tilstrækkeligt til at dække afdrag på gælden og reinvesteringer.

Forventningerne til 2016 afhænger i høj grad af forventningerne til mælkeprisen. Desværre er der for nærværende ikke umiddelbart udsigt til en markant forbedring i markedsforholdene. Det er den væsentligste årsag til, at driftsresultatet i skrivende stund forventes kun at blive svagt bedre end i 2015. Det forventes således, at driftsresultatet bliver på 127.000 kr. i 2016.

Mælkemarkedet er ekstremt volatilt og uforudsigeligt. Prisen på mælk kan derfor ikke forudses ret langt frem. Resultaterne for 2017 afspejler derfor, hvad der formentlig kan forventes ved mere langsigtede prisniveauer. I øjeblikket er de fleste enige i, at prisen på mælk ligger markant under et "normalt" niveau og således ikke afspejler, hvad der kan forventes på længere sigt. Derfor er der i resultaterne for 2017 regnet med en mælkepris, som afspejler et langsigtet og dermed mere normalt niveau. Der er selvsagt også usikkerhed omkring det langsigtede niveau. I beregningerne er der anvendt et konservativt skøn.

Konventionelle bedrifter med 300-400 køer

Tabel 2 viser det opnåede driftsresultat i 2014 for konventionelle bedrifter med 300-400 køer. Derudover er vist forventningerne til 2015 og 2016, mens der er angivet et skøn for resultatet i 2016.

Tabel 2. Resultatopgørelse i 1.000 kr. for konventionelle bedrifter med 300-400 køer

	2014	2015*	2016*	2017*
<i>Produktion:</i>				
Antal vejet	164			
Årskøer	336	343	350	357
Mælkeydelse pr. årsko	9.817	10.112	10.314	10.520
Hektar	262	267	275	281
	1.000 kr.			
Bruttoudbytte	13.445	12.253	13.061	14.454
Heraf kvæg	10.443	9.204	9.767	11.015
Stykomkostninger	-6.409	-6.974	-7.143	-7.491
Heraf kvæg	-5.826	-6.407	-6.496	-6.756
Dækningsbidrag	7.035	5.279	5.918	6.963
Heraf kvæg	4.616	2.798	3.271	4.258
Kontante kapacitetsomkostninger	-3.607	-3.720	-3.907	-4.074
Afskrivninger m.m.	-1.254	-1.218	-1.186	-1.160
Resultat af primær drift	2.174	341	825	1.729
Afkoblet støtte	853	857	865	869
Finansieringsudgifter i alt	-1.905	-1.750	-1.893	-2.000
Driftsresultat	1.122	-553	-203	598
Heraf Værdiændringer, kvæg	-101	225	2	3
Heraf Værdiændringer, mark	-7	3	3	0

Likviditet før investeringer	1.787	112	567	1.038
	2014	2015*	2016*	2017*
		1.000 kr.		
Realiserede gev./tab i alt	-146	?	?	?
Heraf real. gev./tab gæld	-32	?	?	?
Heraf real. gev./tab finansaktiver	-114	?	?	?

Den høje mælkepris i 2014 medførte, at de store konventionelle bedrifter med 300-400 køer opnåede et driftsresultat på over 1,1 mio. kr., mens likviditeten fra driften efter regulering for privat blev på knap 1,8 mio. kr.

Det voldsomme fald i mælkeprisen fra 2014 til 2015 på 65 øre pr. kg gør meget ondt på de store bedrifter, som i gennemsnit producerer knap 3,5 mio. kg energikorrigeret mælk i 2015. Prisfaldet på mælk betyder således knap 2,3 mio. kr. mindre i mælkeindtægt i 2015 i forhold til, hvad de kunne have opnået, hvis prisen ikke var faldet. Som tabel 2 viser, er nedgangen i bruttoudbyttet mindre fra 2014 til 2015 nemlig ca. 1,2 mio. kr. Det skyldes, at producenterne har kompenseret for den lavere mælkepris ved at øge antallet af køer og hæve køernes ydelse. Derudover trækker en stigning i prisen på oksekød fra 2014 til 2015 også i positiv retning, og endelig har en positiv værdiændring en positiv indvirkning på bruttoudbyttet. Trods den meget ugunstige mælkepris viser tabel 2, at bedrifterne i gennemsnit vil have en positiv likviditet fra driften efter regulering for privat på 112.000 kr.

Holder de anvendte forudsætninger, vil bedrifterne få en forbedring i driftsresultatet i 2016 i forhold til 2015, men desværre er der udsigt til et negativt driftsresultat også i 2016.

Ved et mere normalt niveau for mælkeprisen vil bedrifterne som gennemsnit opnå ca. 600.000 kr. i driftsresultat.

Økologiske bedrifter med 100-200 køer

Tabel 3 viser opnåede driftsresultat i 2014 for økologiske bedrifter med 100-200 køer. Endvidere er vist forventningerne til driftsresultatet i 2015 og 2016 samt et skøn for resultatet på længere sigt.

Tabel 3. Resultatopgørelse i 1.000 kr. for økologiske bedrifter med 100-200 køer.

	2014	2015*	2016*	2017*
<i>Produktion:</i>				
Antal vejet	189			
Årskøer	144	147	150	153
Mælkeydelse pr. årsko	8.629	8.974	9.154	9.337
Hektar	199	203	209	213
1.000 kr.				
Bruttoudbytte	6.487	6.556	7.192	7.343
Heraf kvæg	4.616	4.679	5.211	5.305
Stykomkostninger	-2.944	-3.190	-3.447	-3.598
Heraf kvæg	-2.740	-2.985	-3.237	-3.381
Dækningsbidrag	3.542	3.366	3.745	3.746
Heraf kvæg	1.876	1.694	1.974	1.923
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.806	-1.867	-1.960	-2.043
Afskrivninger m.m.	-624	-620	-618	-618
Resultat af primær drift	1.112	880	1.167	1.085
Afkoblet støtte	616	618	624	627
Finansieringsudgifter i alt	-941	-847	-907	-945
Driftsresultat	786	651	884	767
Heraf Værdiændringer, kvæg	-45	97	0	0
Heraf Værdiændringer, mark	-9	4	2	0
Likviditet før investeringer	980	789	1.014	930
	2014	2015*	2016*	2017*
1.000 kr.				
Realiserede gev./tab i alt	-78	?	?	?
Heraf real. gev./tab gæld	19	?	?	?
Heraf real. gev./tab finansaktiver	-97	?	?	?

I 2014 var de økologiske producenter også begunstiget af, at prisen på mælk generelt var meget høj. Det resulterede i et driftsresultat på 786.000 kr. Ses der på resultatet eksklusive værdiændringer, blev dette på 840.000 kr.

De økologiske producenter er også ramt af, at prisen på mælk er raslet ned i 2015 i forhold til 2014, men hvor markedet for konventionel mælk er karakteriseret ved for stort udbud i forhold til efterspørgslen, gør det modsatte sig gældende for den økologiske mælk. Her blev udbuddet for lille i forhold til efterspørgslen i løbet af 2015. Det resulterede i markante stigninger i økologitillægget. Det steg således i løbet af 2015 fra 55 øre pr. kg til 1,22 kr. pr. kg ved årets udgang. Samlet set var det gennemsnitlige økologitillæg knap 34 øre højere i hele 2015 sammenlignet med 2014.

Driftsresultatet ventes at blive 651.000 kr. i 2015 på de økologiske bedrifter. Ses der på resultatet eksklusive værdiændringer, bliver dette på 550.000 kr. De økologiske bedrifter vil således også opleve en nedgang i

driftsresultatet, men denne blive væsentlig mindre end på de konventionelle bedrifter som følge af stigningen i økologitillægget.

Holder forudsætningerne for 2016 blandt andet om et fortsat højt tillæg til økologisk mælk, vil de økologiske bedrifter have udsigt til en fremgang i driftsresultatet fra 2015 til 2016, og som det også ses af tabel 3, vil driftsresultatet inklusive værdiændringer endda være ca. 100.000 kr. højere end i 2014. Ses der på resultatet eksklusive værdiændringer, vil dette være knap 50.000 kr. højere.

Ligesom for de konventionelle bedrifter er udsigterne for de økologiske bedrifter også forbundet med stor usikkerhed både som følge af den generelle markedsusikkerhed og som følge af usikkerhed om, hvordan markedet for økologisk mælk vil bevæge sig. I den mere langsigtede vurdering af resultatet antages, at det økologiske tillæg falder til 80 øre pr. kg mælk. Det ses af tabel 3, at under forventede "normale" prisforhold vil bedrifternes driftsresultat være 767.000 kr., hvilket cirka svarer til niveauet i 2014

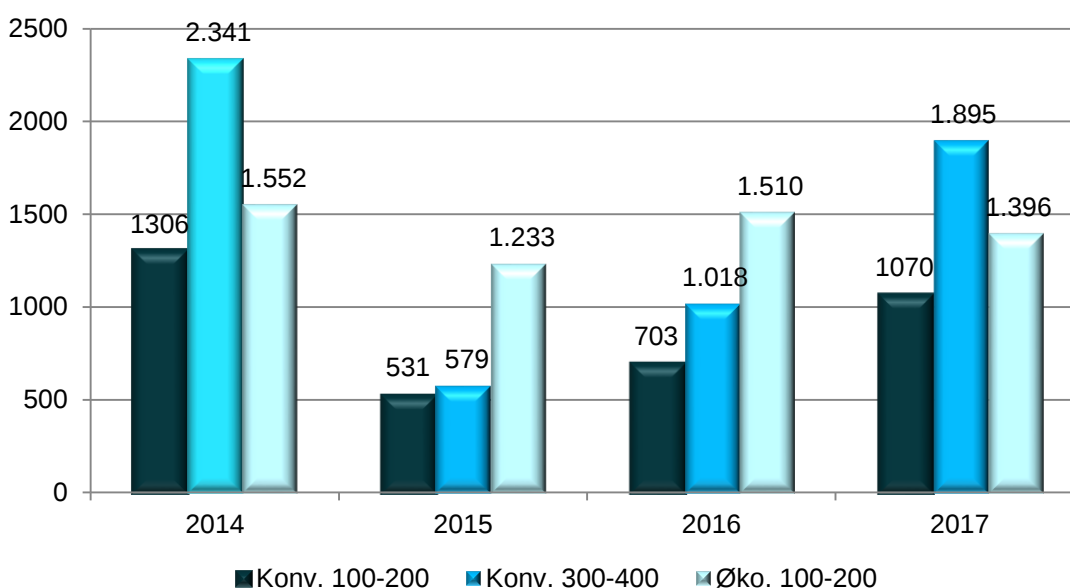
PROGNOSERESULTATER FOR DEN BEDSTE TREDJEDEL AF BEDRIFTERNE

Prognosens resultater præsenteres som gennemsnittet af en størrelsesgruppe. Inden for disse grupper er der særdeles stor spredning i bedrifternes resultater. Således opnåede den bedste tredjedel af bedrifterne markant bedre driftsresultater end gennemsnittet af bedrifterne i de enkelte grupper. Forskellen mellem den bedste tredjedel af bedrifterne og gennemsnittet var i 2014:

- +652.000 kr. for konventionelle bedrifter 100-200 køer
- +1.219.000 kr. for konventionelle bedrifter 300-400 køer
- +766.000 kr. for økologiske bedrifter 100-200 køer.

Større udbytte kombineret med lavere omkostninger forklarer forskellen og er i meget høj grad knyttet til den måde, bedriften bliver ledet på.

Figur 2 viser det opnåede driftsresultat i 2014 for bedrifterne tilhørende den bedste tredjedel samt forventningen til resultaterne i 2015 og 2016 samt på længere sigt (2017).

Figur 2. Prognose for driftsresultatet på den bedste tredjedel af bedrifterne.

Indtjeningen på den bedste tredjedel af bedrifterne er markant højere end på gennemsnittet af bedrifterne. Når priserne er ugunstige, rammes alle bedrifter - også de bedste bedrifter. Driftsresultatet falder derfor markant på de konventionelle bedrifter fra 2014 til 2015, mens nedgangen er mindre på de økologiske bedrifter.

Det er imidlertid værd at bemærke, at den bedste tredjedel af bedrifter som gennemsnit formår at opnå et positivt driftsresultat selv under meget ugunstige prisforhold. Det understreger endnu en gang, at nogle bedrifter er økonomisk velfundere, mens andre er økonomisk meget sårbare. Det cementerer også, at der er en fremtid for mælkeproduktion i Danmark. Den barske virkelighed er imidlertid, at nogle bedrifter er pisket til at forbedre bedriftens økonomi for at få del i denne fremtid. For mange handler det om at forbedre bedriftens indtjening. Mange har rykket sig en hel del de senere år, men tallene viser, at der stadig er et stykke vej at gå. De dygtige producenter bliver også dygtigere. For nogle bedrifter er en forbedring af indtjeningen ikke tilstrækkelig til at skabe en stærk økonomi på bedriften. Gælden er for høj i forhold til den mulige indtjening ved højt managementniveau. Her handler det også om at få en afklaring med sine kreditorer omkring ens fremtid på bedriften.

Selv blandt bedrifterne tilhørende den bedste tredjedel er der meget stor forskel i de opnåede driftsresultater. Dette varierede således i 2014:

Fra 821.000 kr. til 2.357.000 kr. (konventionelle bedrifter fra 100-200 køer)
Fra 1.590.000 kr. til 3.745.000 kr. (konventionelle bedrifter fra 300-400 køer)
Fra 927.000 kr. til 2.933.000 kr. (økologiske bedrifter fra 80-160 køer)

Variationen bliver beregnet på baggrund af et gennemsnit af de 10 bedrifter i hver gruppe, der ligger omkring henholdsvis 66 % fraktilen og 99 % fraktilen.

Der er således, blandt bedrifterne i den bedste tredjedel, mulighed for at forbedre resultaterne yderligere.

INVESTERING OG GÆLD

I 2015 ventes et investeringsniveau, der svarer til de driftsmæssige afskrivninger. Investeringerne forventes primært at være større renoveringer og/eller tilbygninger til eksisterende anlæg. Det forventes kun i lille grad at dække over store investeringer i nye kostalde.

For de konventionelle bedrifter med mellem 100-200 køer forventes gælden pr. ko at ligge stabilt omkring henholdsvis 150.000 kr. i hele prognoseperioden. For de store bedrifter forventes gælden at ligge stabilt omkring 155.000 kr. På de økologiske bedrifter ventes gælden at falde fra 180.000 kr. pr. ko i 2014 til 169.000 pr. ko i 2017. Det forventes således, at de økologiske bedrifter vil reducere gælden, mens dette ikke er tilfældet for de konventionelle bedrifter.

Den bedste tredjedel af bedrifterne med 100-200 køer havde i 2014 en gæld på 135.000 kr. pr. ko eller 15.000 mindre end gennemsnit. Modsat gennemsnittet ventes gælden at falde i løbet af perioden til 128.000 kr. Den bedste tredjedel af bedrifterne med 300-400 køer havde 145.000 kr. i gæld pr. ko. Denne ventes at falde til 128.000 kr. i løbet af perioden. Den bedste tredjedel af de økologiske bedrifter med 100-200 køer havde i 2014 165.000 kr. i gæld pr. ko. Den ventes at falde til 151.000 kr. pr. ko.

Den bedste tredjedel af bedrifterne forventes at opnå en indtjening, som giver dem mulighed for at reducere gælden. Den mulighed har den gennemsnitlige bedrift ikke. Indtjeningen er for lav til at give mulighed for dette.

Tabel 4. Gældsforholdene på gennemsnitsbedrifterne i 2014

	Konventionel 100-200 køer	Konventionel 300-400 køer	Økologisk 80-160 køer
Antal årskøer/antal ha	144 køer/142 ha	336 køer/262 ha	144 køer/199 ha
Gæld i alt, 1.000 kr.	21.373	52.034	25.881
Gæld pr. ko, kr.	148.426	154.863	179.728
Soliditetsgrad	17 %	7 %	17 %

Tabel 5. Gældsforholdene på bedste tredjedel i 2014

	Konventionel 100-200 køer	Konventionel 300-400 køer	Økologisk 100-160 køer
Antal årskøer/antal ha	149 køer/153 ha	332 køer/254 ha	151 køer/227 ha
Gæld i alt, 1.000 kr.	20.203	48.252	24.874
Gæld pr. ko, kr.	134.590	145.339	164.761
Soliditetsgrad	24 %	15 %	23 %

FØLSOMHEDSBEREGNINGER

Tabel 6 viser de økonomiske konsekvenser af ændringerne indenfor disse prisspænd for prognoseresultatet i 2016 for konventionelle bedrifter med 100-200 køer. Tabel 7 viser de tilsvarende konsekvenser for konventionelle bedrifter med 300-400 køer.

Tabel 6. Følsomheden i prognoseresultatet for konventionelle bedrifter med 80-160 køer

Konv. 100-200 årskøer	Pris	2016 resultat (1.000 kr.)	Ændring (1.000 kr.)
Mælkepris høj	Afregningspris +0,15 kr. pr. kg	+301	+256
Mælkepris lav	Afregningspris -0,1 kr. pr. kg	-126	-161
Foder høj	Lav pct. bl. 1,48 kr. pr. kg -høj pct. bl. 2,89 kr. pr. kg	-46	-91
Foder lav	Lav pct. bl. 1,24 kr. pr. kg -høj pct. bl. 2,59 pr. kg	+135	+90
Renten høj	Renten op med 0,42 procentpoint	-64	-119
Renten lav	Renten ned med 0,21 procentpoint	+100	+55

Tabel 7. Følsomheden i prognoseresultatet for konventionelle bedrifter med 240-320 køer

Konv. 300-400 årskøer	Pris	2016 resultat (1.000 kr.)	Ændring (1.000 kr.)
Mælkepris høj	Afregningspris +0,15 kr. pr. kg	+323	+426
Mælkepris lav	Afregningspris -0,1 kr. pr. kg	-550	-352
Foder høj	Lav pct. bl. 1,48 kr. pr. kg -høj pct. bl. 2,89 kr. pr. kg	-404	-201
Foder lav	Lav pct. bl. 1,24 høj kr. pr. kg -høj pct. bl. 2,59 pr. kg	-7	+196
Renten høj	Renten op med 0,42 procentpoint	-436	-233
Renten lav	Renten ned med 0,21 procentpoint	-87	+116

Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger

Prognosen for 2015 bygger på forudsætningerne gengivet i Tabel 1.

Tabel 1: Prisforventninger**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Bytteforhold						
Hele landbruget	96	101	103	104	98	93
Mælkeproducenter	100	102	98	104	107	93
Svineproducenter	97	99	103	101	96	91
Planteproducenter	93	105	106	107	98	100
Mælkeproduktion						
Mælkepris (kr./kg. standard mælk)	2,37	2,64	2,56	2,92	2,98	2,33
Mælkepris (kr./kg. økologisk)	2,97	3,22	3,09	3,47	3,53	3,22
Mælkeydelse pr. ko, konv. (stigning i pct. pa.)	1,00	-1,00	1,00	3,00	4,50	3,00
Mælkeydelse pr. ko, øko. (stigning i pct. pa.)	1,00	-1,00	1,00	0,00	4,50	4,00
Oksekødproduktion						
Oksekød – ældre køer (281-300)	13,65	16,54	20,46	20,70	17,74	18,75
Svineproduktion						
Svinekød (kr./kg.)	9,83	10,68	11,85	11,94	10,93	9,94
30 kg beregnet smågris (kr./stk.)	337	358	394	398	377	341
7 kg beregnet smågris (kr./stk.)	203	211	232	230	222	198
Grise pr. årssø	28,1	28,8	29,6	30,0	30,4	30,8
Planteproduktion						
Foderhvede (kr./hkg.)	98	145	155	155	126	117
Foderbyg (kr./hkg.)	94	142	154	147	118	118
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	165	234	239	249	195	168
Maltbyg (kr./hkg.)	101	167	170	160	135	130
Raps (kr./hkg.)	229	331	346	323	263	259
Kartofler, konsum (kr./hkg.)	112	129	100	174	100	88
Foder oa.						
Soyaskrå (kr./hkg.)	230	248	274	315	298	286
A-bl.16 pct., økologisk	249	287	319	345	314	300
C-bl. 30 pct., økologisk	352	382	397	431	412	424
Foderhvede (kr./hkg.)	105	154	172	166	134	127
Foderbyg (kr./hkg.)	103	154	171	158	130	127
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	200	277	270	274	209	193
Rapsskrå (kr./hkg.)	134	159	181	222	192	197
Gødning (indeks)	161	189	190	196	197	184
Dieselolie (øre/l)	507	625	676	654	619	546

* Prognose fra SEGES og Landbrug & Fødevarer.

Prisprognosen udtrykker forventningerne til den gennemsnitligt handlede pris for alle mængder; spot, kontrakt og internt på bedrifterne.

** Priserne er plus efterbetaling og minus diverse produktionsafgifter.

Prognoserne offentliggøres næste gang:

Af konkurrenceretlige årsager er prisprognoserne for 2016 og 2017 udeladt. Disse indgår dog fortsat i Landskalkuler i Ø90, i Mark Online og DMS. Udvalgte abonnenter til Landbrugsinfo har dog adgang til prognosepriserne for 2016 og 2017 direkte i www.farmtal.dk.

Bytteforhold

Landbrugets bytteforhold har været nogenlunde stabilt og støt stigende fra foråret 2009 til efteråret 2013. Derefter har bytteforholdet været faldende. I 2014 var bytteforholdet især været negativt påvirket af faldende salgspriser for afgrøder og svineköd. I 2015 er bytteforholdet faldet yderligere som følge af et lavere salgsprisindeks, især påvirket af svineköd og mælk, mens købsprisindekset er nogenlunde uændret. Det ventes, at bytteforholdet falder yderligere i de første måneder af 2016, for derefter at stige igen i løbet af foråret.

Salgspriser

Korn

Den globale kornhøst 2015/16 forventes at blive stor, dog 1 pct. lavere end det netop overståede høstår 2014/15. Hvis forventningerne til den globale høst 2015/16 realiseres, forventes de globale lagerbeholdninger at vokse for tredje år i træk. De rigelige mængder af korn i verden vil betyde, at kornpriserne vil forblive omkring det nuværende lidt lave niveau.

Svineköd

Siden sidste prognose fra september er der ikke kommet afgørende nye markedsinformationer, som giver grundlag for at ændre prognosen. På nuværende tidspunkt er det forventningen, at EU slagtingerne af svin her i 1. kvartal af 2016 vil ligge tæt på niveauet året før. Når vi kommer et stykke ud i 2016, må det forventes, at EU slagtingerne begynder at vige i forhold til året før. På eksportmarkederne udenfor EU er der til gengæld i 2016 udsigt til øget priskonkurrence fra amerikansk og brasiliansk svineköd. Det er endnu vanskeligt at vurdere omfanget og dermed effekten af den igangværende oplagring af svineköd i EU.

Okseköd

2015 bar præg af færre slagtinger efter ophævelse af mælkekvoterne. I 2016 ventes bestanden af køer at stige lidt, og der er udsigt til slagting af flere køer og mindre eksport af spædkalve. I EU forventes produktionen af okseköd at stige. Eksportmarkederne ventes stabile, selvom markederne i Fjernøsten ventes mere åbne. Svagere valuta i de store eksportlande i Sydamerika kan betyde billigere og større import herfra. Der ventes derfor kun små prisstigninger i både 2016 og 2017 i Danmark efter pæne prisstigninger for hundyr i 2015.

Mælk

Mælkemarkedet har været præget af prisfald siden foråret 2014. Årsagen er et stort udbud kombineret med aftagende efterspørgsel. Prisniveauet har været lavt i hele 2015. Prognosen forudsætter lidt højere priser i løbet af 2016, men niveauet ventes fortsat at være lavt set i et historisk perspektiv. Markedet forventes dog at komme i lidt bedre balance i løbet af 2016.

Købspriser

Foder

Sojaskrå, som har stor betydning for foderomkostningerne, har haft et stabilt prisniveau målt i kroner fra maj 2014 til andet kvartal 2015, hvor prisen faldt lidt. Fragtraterne er svagt stigende, hvilket kan påvirke sojaprisen i mindre omfang. Sojaprisen forventes at ligge på 280 kr. pr. hkg i starten af 2016 og derefter falde til 270 kr. pr. hkg.

Gødning, bekæmpelsesmidler mv.

Prisen på handelsgødning ventes at være uændret til let stigende. Generelt er prisen på kvælstof meget afhængig af naturgasprisen og produktionsomkostningerne. Gødningsprisen har dog været påvirket af de lave priser på afgrøder, som betyder lavere bytteforhold mellem afgrøder og gødning. Det medfører et fald i efterspørgslen.

Det forventes, at priserne på bekæmpelsesmidler vil være nogenlunde stabile på 2015-niveauet i hele prognoseperioden. Priserne på reparation og vedligeholdelse samt tjenesteydelser forventes generelt at følge den almindelige pris- og lønudvikling.

Konjunktur og renter

Hovedscenariet for fremskrivningen og prognosen er en moderat, positiv vækst i den globale økonomi i hele prognoseperioden, dog med risiko for let aftagende vækst. Der er ingen udsigt til inflation, som ligger over de væsentligste centralbankers målsætninger, i særdeleshed ikke i Europa.

USA har indledt en serie renteforhøjelser, som formentlig vil strække sig over 2016 og 2017. Baggrunden er især et stærkt arbejdsmarked og ønsket om en normalisering af rentemarkedet. Vi forventer, at størrelsen af de samlede renteforhøjelser i denne cyklus bliver beskeden, da de indledes sent i konjunkturforløbet, og da der ikke er tegn på inflation.

I Kina aftager væksten fortsat, men økonomien styres stramt for at undgå en for hastig vækstnedgang. Det forventes, at staten formår at styre økonomien ned i retning af 4-6 pct. inden for de nærmeste år. De største risici i kinesisk økonomi er overbyggeri samt et skrøbeligt parallelt kreditmarked. Japan kæmper med afmatning trods en voldsom ekspansiv pengepolitik. Væksten forventes dog opretholdt en tid endnu.

Den Europæiske Centralbank (ECB) stimulerer vækst og inflation med lave renter, opkøb af værdipapirer og rigelig likviditet. Ukraine-konflikten mellem Rusland og Vesten, krigen i Mellemøsten, flygtninge- og emigrantstrømmen og en lurende gældskrise i Europa skaber fortsat usikkerhed. Kronen er lidt svag på grund af ekstremt lave danske renter. Der forventes yderligere isolerede danske renteforhøjelser i 2016.

Tabel 2 viser, hvilke renteforudsætninger fremskrivningen og prognosen bygger på.

Tabel 2: Renter inkl. bidrag mv.

	2011	2012	2013	2014	2015*	2016*	2017*
Realkredit, fast, dkr.	5,16	4,78	5,02	4,78	4,58	4,88	4,98
Realkredit, flex, dkr.	2,41	2,11	1,86	1,98	1,95	2,15	2,31
Realkredit, flex, euro	2,21	1,95	1,71	1,91	1,86	2,06	2,23
Finanslån, valuta	5,37	5,86	5,81	5,78	5,80	5,95	6,11
Kassekredit, dkr.	7,04	7,42	7,47	7,44	7,46	7,61	7,77
Banklån, dkr	5,72	5,97	6,11	5,82	5,67	5,92	6,02

* Prognose fra SEGES

Bilag 2: Datamateriale og definitioner

Datamateriale

Udarbejdelse af prognosen sker ud fra historiske regnskabsresultater samt forventede ændringer i produktion, effektivitet, købs- og salgspriser, investeringer og finansielle forhold mv.

Prognosen er baseret på de endelige vejede regnskabsresultater for 2014 i økonomidatabasen, men korrigeret for udvikling i regnskabsresultater for de regnskaber, der er indberettet for 2014. Regnskabsresultaterne er repræsentative for alle heltids planteavlsbedrifter, idet de er vejede op til det samlede antal heltidsplanteavlsbedrifter, der var i 2014 i Danmark i henhold til Danmarks Statistisk landbrugstælling.

Bedrifterne, der indgår, har et normtimeforbrug på mindst 1.665 arbejdstimer pr. år og mindst 50 % af standardomsætning hidrører fra kvæg og grovfoderproduktionen. Derudover skal 50 % af bruttoudbyttet, kvæg stamme fra mælkeproduktionen.

I de endelige vejede resultater for 2014 indgår 2165 regnskaber, der er vejede op til at repræsentere 3328 landbrugsbedrifter.

- Konventionelle med 100-200 årskøer: 908 regnskaber, der er vejede op til 1.356 bedrifter
- Konventionelle med 300-400 årskøer: 116 regnskaber, der er vejede op til 164 bedrifter
- Økologer med 100-200 årskøer: 139 regnskaber, der er vejede op til 189 bedrifter.

Indkomstprognoserne for 2015-2017 er lavet på baggrund af regnskaberne i DLBR's økonomidatabase for 2014 samt prognoser for salgs- og købspriser, hvor baggrunden for prognoserne fremgår ovenfor.

Klassifikationen af bedriftstyper (planteavl, kvæg, svin, pelsdyr, fjerkræ) er baseret på EU's standarddefinitioner om dette. Grundprincippet er, at mindst 50 % af omsætningen skal komme fra en bestemt driftsgren for at bedriften tilhører denne driftsgren.

Definitioner

Alle bedrifter: Inkluderer alle bedrifter over 10 ha eller med et standardoutput over 15.000 euro.

Investeringskvote: Investeringer i alt divideret med aktiver i alt. Udtrykker investeringsniveauet i forhold til produktionsapparatets størrelse.

Soliditetsgrad: Egenkapital ultimo minus hensættelser til skat i procent af samlede aktiver ultimo.

Gældsprocent: Gæld (ekskl. hensættelser) i procent af samlede aktiver som gennemsnit af primo og ultimo.

Årets resultat: Driftsresultat plus nettoindtjening uden for landbruget.

Likviditet før investeringer: Årets resultat minus private udtræk minus tilbageførsel plus/minus ændring i beholdninger.

Likviditetsoverskud/-behov: Årets resultat minus private udtræk minus tilbageførsel plus/minus ændring i beholdninger minus faktiske investeringer.

Bilag 3: Konsekvenser af øget tilførsel af kvælstof

Det nyligt vedtagne politiske forlig om "Vækst og udvikling i hele Danmark" giver mulighed for at tilføre landbrugsjord en større mængde kvælstof (N). I skrivende stund vides ikke hvor meget mere N, der må tilføres den enkelte afgrøde og konsekvenserne heraf. Der er derfor indregnet en generel forøgelse af N-tilførsel og en forventet udbyttestigning som følge af dette.

Tabel 1 viser ændringen i N-mængden samt den forventede udbyttestigning i 2016 og 2017.

Tabel 1: Ændret N og udbytte

	Ændret mængde N pr. ha. i forhold til normerne for 2015	Ændret udbytte - pct. af gennemsnit 2002-2015
2016	+ 16 pct.	+ 6 pct.
2017	+ 24 pct.	+ 8 pct.

I prognoserne for både sektoren og alle driftsgrenene er ovenstående udbyttestigning samt en øget omkostning til handelsgødning indregnet.

Samtidig vil proteinindholdet stige for alle kornafgrøder. Der forventes ikke et øget proteinindhold i grovfoderafgrøder.

Planteavlsbedrifter

For planteavlsbedrifter med ingen eller meget lille anvendelse af husdyrgødning vil udbytte og omkostning til gødning slå direkte igennem på indtægter og omkostninger i både 2016 og 2017.

Svinebedrifter

For svinebedrifter medfører højere kornudbytte øgede indtægter fra planteproduktionen. Det må også forventes, at det højere proteinindhold i høsten 2016 og 2017 vil reducere foderomkostningerne i svineproduktionen. Der er indregnet en svag stigning i proteinindholdet i foderkorn i 2017 og dermed en anelse lavere foderpriser.

Stigningen i omkostninger til gødning indregnes ved, at al ekstragødning skal købes. På mange bedrifter vil man dog sandsynligvis anvende mere husdyrgødning på egen bedrift og måske annullere gylleaftaler. Hvis denne mulighed foreligger, vil det påvirke prognosen i positiv retning, da omkostninger til indkøb af gødning stiger mindre.

Malkekvægbedrifter

For malkekvægbedrifterne er der indregnet et merudbytte på 6 pct. i 2016. Da mange næppe vil ændre markandelen med grovfoder i 2016, vil det forventede merudbytte (500-600 FEN pr. ha) medføre et forventet større lager (beholdning af grovfoder ultimo 2016). Dette påvirker resultatet i positiv retning – men vil umiddelbart ikke forbedre likviditeten i 2016. Den forventede større beholdning ultimo 2016 muliggør, at man kan øge andelen af salgsafgrøder i 2017, hvilket giver øgede indtægter fra planteproduktionen.

Med stigningen i N-tilførslen forventes malkekvægbedrifterne at få øgede gødningsudgifter svarende til stigningen i indkøb af N-gødning. Der er ikke i samme udstrækning som ved svinebedrifter udbredt anvendelse af gylleaftaler, som vil kunne forbedre resultatet.

Randzoner

Der var ca. 25.000 ha randzoner i 2015 svarende til 1 pct. af det samlede landbrugsareal. Det forventes, at hovedparten af disse isoleret set vil indgå i sædskiftet fra 2016, hvilket er indregnet i prognoserne.

SEGES P/S skaber løsninger til fremtidens landbrugs- og fødevarerhverv. Vi udvikler forretningsmuligheder og serviceydelser i tæt samarbejde med vores kunder, forskningsinstitutioner og virksomheder over hele verden. SEGES er det nye navn for Videncentret for Landbrug, som nu også omfatter Videncentret for Svineproduktion.

SEGES P/S	W	seges.dk
Agro Food Park 15	T	+45 8740 5000
DK 8200 Aarhus N	E	info@seges.dk
Axeltorv 3	T	+45 3339 4500
DK 1609 Kbh. V	E	vsp-info@seges.dk

PARTNER I
DLBR®

